ਐਮ ਆਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੂਰਤੀ

ਬਨਾਮ

ਦ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2476-2477)

05 ਮਾਰਚ, 2019

[ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ ਅਤੇ ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988:

ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ - ਮੁਆਵਜ਼ਾ - ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ - ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ 18 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ 40% ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਗਿਆ - ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ। 8,48,000/- 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 7% ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ - ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਾਧੂ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਨਿਵਾਜਿਆ - ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। 24,000/- ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਰੱਖੀ ਗਈ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਕਾਰਨ-ਮਾਪੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਹੋਣ। ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉੱਜਵਲ ਸੀ ਅਤੇ, ਉਸਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਝੱਲੀ ਗਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਮਰੱਥਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਭੱਜ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ 5,000/- pm ਯਾਨੀ 60,000/- ਰੁਪਏ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ 'ਤੇ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ - ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ 10,80,000/- ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ 6,54,000/- ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ

ਮੋਟਰ ਹਾਦਸਿਆਂ - ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ - ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ - ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਧੀ - ਆਯੋਜਿਤ: ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ - ਸਰਕਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ

ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਕੇ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ। ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਹੈਲਡ: 1.1 ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਮਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਵਿੱਖ. ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੋਰਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੋਜ਼ਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ: ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਕਤ ਕੋਰਸ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨੀ ਕੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਪਸੰਦ/ਦਿਲਚਸਪੀ, ਅਜਿਹਾ ਕਰੀਅਰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕੈਰੀਅਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੁਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਜੇਕਰ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਖੇਤਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਕਾਲਿੰਗ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹਨ। ਜੇਕਰ, ਕੈਰੀਅਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਰਕ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਗੇ। ਉਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਮਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਕਮਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਸਮਰਥਤਾ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕੁੱਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. [ਪੈਰਾ 23][1107-E-H; 1108-ਏ-ਡੀ]

1.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਉਹ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਹਾਦਸੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਕ

ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਕਾਰੀ ਮਾਡਰਨ ਸਕੂਲ, ਬਾਰਾਖੰਬਾ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉੱਜਵਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਅਪਾਹਜਤਾ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 17, 24][1100-F-G; 1108-ਡੀ-ਜੀ]

ਐਨ. ਮੰਜੇਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਮੈਨੇਜਰ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ
(2014) 3 SCC 584 : [2013] 12 SCR 350 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

1.3 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਮਰੱਥਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਭੱਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਰਥਾਤ 60,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇ, ਨੁਕਸਾਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ 10,80,000/- ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ 6,54,000/- ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ MAMC ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 26 (i)] [1109-G-H; 1110-ਏ-ਸੀ]

2.1 ਫੋਕਸ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮਾ-ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਮੀਡੀਏਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ, ਕੌੜੀ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸਿਆਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵਰ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ

ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਤਕਲੀਫਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਕੁਆਂਟਮ ਜੰਪ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਲਈ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27][1110-E-H]

2.2 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼/ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: (ਏ) ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। (b) ਸਰਕਾਰ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਕੇ MAMA ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਫਲੋ ਚਾਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। (c) ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, NALSA ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਮੀਡੀਏਸ਼ਨ ਸੈੱਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ NALSA ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ MCPC ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 6 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਨਤਮ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, NALSA ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। MACAD ਸਕੀਮ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 21 ਬੈਂਕਾਂ, ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ MACAD ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਰਨਗੇ। (d) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (e) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਨਿਆਂਇਕ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਵਿਧੀ। [ਪੈਰਾ 39][1117-C-H; 1118-ਏ-ਬੀ]

ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, **(2010) 10 SCC 254 : [2010] 11 SCR 857 ;** *ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਦੇਓ ਪਟੋਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ,* (**2009) 13 SCC 123 : [2009] 8 SCR 791;** *ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, MAC APP ਨੰ.* **2008 ਦਾ 135** *ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ* **23, 2009** *ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ; ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ* **(2009) 6 ਸਕੇਲ 129** ; *ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ,* **(2011) 1 SCC 343 : [2010] 13 SCR 179;** *ਅਰੁਣ ਸੋਂਧੀ ਬਨਾਮ*

ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ **(2001) ACJ 1779;** *ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ* **[2009] 16 SCR 710;** *ਰਾਜੇਸ਼ ਤਿਆਗੀ ਬਨਾਮ ਜੈਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (FAO ਨੰ.* **2003 ਦਾ 842) - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2010] 11 SCR 857 ਪੈਰਾ 17 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2009] 8 ਐਸਸੀਆਰ 791 ਪੈਰਾ 18 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
(2009) 6 ਸਕੇਲ 129 ਪੈਰਾ 19 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
[2010] 13 SCR 179 ਪੈਰਾ 22 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2013] 12 SCR 350 ਪੈਰਾ 23, 24 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(2001) ACJ 1779 ਪੈਰਾ 25 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2009] 16 SCR 710 ਪੈਰਾ 32 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2476-2477।

MAC ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.05.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। ਐਪ. 2016 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 506 ਵਿੱਚ 2007 ਦਾ 550 ਨੰਬਰ ਅਤੇ MAC ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 17.05.2016 ਦਾ ਆਦੇਸ਼। ਐਪ. 2007 ਦਾ 550 ਨੰ.

ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਿਨੇਸ਼ ਐਸ.ਬੀ., ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਜੈ, ਰਿਤੁਜ ਚੋਪੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸਾਹਿਲ ਪਾਲ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਚਾਵਲਾ, ਐਸ.ਐਸ. ਨੇਹਰਾ, ਡੀ. ਵਿਦਿਆਨੰਦਮ, ਆਰ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ, ਵਿਕਰਾਂਤ ਨਹਿਰਾ, ਐਮ.ਐਸ. ਗੌੜ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾ ਲਾਅ ਫਰਮ, ਐਡਵ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਏ ਕੇ ਸੀਕਰੀ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸਿੰਗ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹੈ, 18 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਡਰਨ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਇਹ 26 ਮਈ, 1988 ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਉਹ 27 ਮਈ, 1988 ਨੂੰ ਆਪਣਾ 18ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਮਸੂਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ-ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੱਬੀ ਲੱਤ ਕੁਚਲੀ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। 31 ਮਈ, 1988 ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪਏ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸਰਜਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ

ਗਈਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ, ਪਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਪੇਚਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਦੂਸਰਾ ਪਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਪੇਚਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਫੀਮਰ ਹੱਡੀ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਪੇਚਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਫੇਮਰ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪੇਚ ਅਤੇ ਪਲੇਟ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਢ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ ਸੀ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ (ਦਰਦ ਅਤੇ ਲੋਕੋਮੋਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ) ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੰਗਤਾ 10 ਦਸੰਬਰ, 2005 (ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4/103) ਦੇ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ ਦੁਆਰਾ 40% 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (MACT), ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਅੱਗੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਉਕਤ MACT ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12 ਜਨਵਰੀ, 1998 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ MACT, ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਐਮਏਸੀਟੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 23 ਮਈ, 2007 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਦੂਤ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਉਕਤ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ (ਐਮਏਸੀਟੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 4), ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਾਹਨ ਦਾ ਜਵਾਬਦਾਇਕ ਨੰ. 1, ਅਰਥਾਤ, ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ, ਵਾਹਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਹਨ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, 'ਤੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। MACT ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। 8,48,000/-, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਭਾਜਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਦਰਦ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ 50,000/- ਰੁਪਏ
ਦਵਾਈਆਂ 2,10,000/- ਰੁਪਏ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ 15,000/- ਰੁਪਏ
ਆਵਾਜਾਈ ਰੁਪਏ 15,000/-
ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 4,08,000/-
ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ
18 ਸਥਾਈ ਰੁਪਏ 75,000/- ਦਾ ਗੁਣਕ
ਅਪੰਗਤਾ ਸੇਵਾਦਾਰ 25,000/- ਰੁਪਏ
ਆਨੰਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ 50,000/- ਰੁਪਏ
ਕੁੱਲ 8,48,000/- ਰੁਪਏ”

5. MACT ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ @7% ਵਿਆਜ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੜ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ, ਡਿਫਾਲਟ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

7. ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ MACT ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 40% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ MACT ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇਸ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 40% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2003-04, 2004-05, 2005-06 ਦੇ ਅਰਸੇ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਿਰਫ 18 ਸਾਲ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ। ਇਸ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 70 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਉਮਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਹਰਜਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 50,000/- ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤ ਅਪੰਗਤਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਵਿਗਾੜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ।

8. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ 17 ਮਈ, 2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ LXVII ਰੂਲ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ MACT ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ 17 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 18 ਸਾਲ ਸੀ। ਉਮਰ ਦਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 17 ਦੀ ਬਜਾਏ 18 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ

ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 24000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 17 ਮਈ, 2016 ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 19 ਮਈ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ।

9. ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

(i) ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ MACT ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਵਿੱਖੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ 5000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਆਮਦਨੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਭਵਿੱਖੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਲ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ। ਇਸ ਰੰਗਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਨ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਤੱਥ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਕੀਲ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, MACT ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਕਾਰੀ ਮਾਡਰਨ ਸਕੂਲ, ਬਾਰਾਖੰਬਾ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉੱਜਵਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ 5000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਕੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਰੀਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਆਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

(ii) ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੇਨਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਾਵੁਕ ਬੇਨਤੀ ਸੀ:

(ਏ) ਸੜਕ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ। ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਬਦਲਵੇਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਓ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(b) MACTs ਦੁਆਰਾ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਉਣ ਸਮੇਤ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ।

(c) ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ।

10. ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ (1,40,000 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਮਰੇ ਅਤੇ 5,00,000 ਜ਼ਖਮੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ), 10% ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ MACT ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ 90% ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਤੇ 10% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੋ MACT ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:

1. ਇਹਨਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਖੇਤਰ ਦੀ 'ਲਾਗਤ' ਕੀ ਹੈ?

2. ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕੀ ਹੈ?

3. ਅਦਾਇਗੀ ਤੱਕ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਆਸ਼ਰਿਤ/ਜ਼ਖਮੀ ਕਿਸ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?

4. ਅੰਤਮ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਤੱਕ ਕਿੰਨਾ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

5. ਕਹੋ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਕੋਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬਚਿਆ ਹੈ?
ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ 'ਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਸਨ।

ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਰੀਬ ਹਨ, ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਹੈ; ਅਦਾਲਤੀ ਵਸੀਲੇ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਕੱਟਣਾ (ਕਟਾਉਣਾ) ਹੈ; ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪੈਸੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਆ।

ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਵਜੋਂ, ਇੱਥੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹਨ:

1. ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਮੈਡੀਏਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀ (MAMA) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ;

2. ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ:

(a) ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮਾਮਾ ਨੂੰ ਭੇਜੋ;

(ਬੀ) ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੋਡ ਸੇਫਟੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਸੀਈਐਲਐਲ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਭੇਜੋ

ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਮਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ:

1. ਮਾਮਾ ਫਿਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ

2. ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਕੁਝ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ (ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ);

3. MAMA ਵਿਖੇ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ;

4. MAMA ਵਿਖੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ;

5. ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ।

ਸੈਟਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਰੁਪਏ (ਜਾਂ FDRs) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਐਨੂਅਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਵਾਪਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਰਸੀਦ ਦੇ ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

11. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। LIC/RBI ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ/ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਸਲਾਨਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਫਲੋਚਾਰਟ ਦਿੱਤੇ:

1. ਫਲੋ ਚਾਰਟ 1 (ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ)
- ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਕੱਲੇ ਮਾਮਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਹਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ।

- ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ: ਪ੍ਰਦਾਨਗਣੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਰੋਡ ਸੇਫਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਮੈਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ।

2. ਫਲੋ ਚਾਰਟ 2 (ਸੁਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ)
- ਹਰੇਕ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰ ਐਕਸਿਡੈਂਟ ਮੈਡੀਏਸ਼ਨ ਅਥਾਰਿਟੀ (MAMA) ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।
- ਹਰੇਕ ਐਕਸਿਡੈਂਟ ਜਾਂਚਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ:
(1) ਮਾਮਾ ਨੂੰ
(2) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੋਡ ਸੇਫਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸੈੱਲ ਨੂੰ।

13. ਫਲੋਚਾਰਟ-1 (ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਾਰੇ MACTs ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੈਫ਼ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਤੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗੀ। ਫਲੋਚਾਰਟ - 2 ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਮੈਡੀਏਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀ (MAMA) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਯਮ ਹਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ: (1) ਮਾਮਾ; ਅਤੇ (2) ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੋਡ ਸੇਫਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਸੈੱਲ।

14. ਇੱਕ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾਲ:

(1) ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ;

(2) ਅਦਾਲਤੀ ਖਰਚੇ ਘਟਣਗੇ;

(3) ਬੀਮਾ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ (ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ) ਘੱਟ ਜਾਣਗੀਆਂ;

(4) ਪੇਆਉਟ ਦੇ ਐਨੂਅਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਕੱਟੇ ਜਾਣ' ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਗੇ; ਅਤੇ

(5) ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਲਾਭ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ (ਸਾਲਾਨਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ) ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸਲਿਲ ਪਾਲ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮਾਪਦੰਡ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

16. ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਲਿਲ ਪਾਲ ਨੇ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਹੁਣ 7 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਲਿਲ ਪਾਲ ਨੇ 7 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ।

17. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

(I) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ:

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਉਹ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। . ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਹੈ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2010) 10 SCC 254 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸੀ. ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ਉਹ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਇੱਕ ਨਾਮਵਰ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ 70% ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਬਣਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਕਰੀਅਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਲੈ ਕੇ 60,000/- ਰੁਪਏ ਸਲਾਨਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਭਵਿੱਖੀ ਕਮਾਈ 30% 'ਤੇ ਛੂਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਣਾਕਾਰ 42,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 7,56,000/- ਰੁਪਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ***ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਦੇਓ ਪਟੋਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ,*** (2009) 13 SCC 123. ਇੱਥੇ, ਪੀੜਤ ਇੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 80,000/- ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ 18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਦਸਾ 12 ਜੂਨ 2003 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ 22 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਜੋ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ 18 ਜੂਨ 2003 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। 'ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ' (ਉਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ) ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਸਿਰਫ 18,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਯੂਨਾਇਟੇਡ ਕਿੰਗਡਮ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਰਚਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੀ ਹੈ:

> "8. ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ, ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ, ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਬਿਜ਼ਨਸ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ 80,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ (ਯੂਕੇ £1008.31) ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ 18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਅਰਥਾਤ $41,600) ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਯੂਐਸਏ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ GOA LLC ਦੁਆਰਾ EU ਕੰਟਰੋਲਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਨੇ ਉਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਅਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਣਾ ਸੀ।
>
> 9. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸਿਰਫ 18,000 ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ

ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਘੱਟ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. *ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੈਟਰੀਸ਼ੀਆ ਜੀਨ ਮਹਾਜਨ ਵਿੱਚ* [(2002) 6 SCC 281] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: (SCC pp. 294-95, ਪੈਰੇ 19-20)

> "19. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 69/73 ਸਾਲ ਸੀ। ਦੋ ਧੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ 17 ਅਤੇ 19 ਸਾਲ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 2,26,297 ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। 10 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਰਕਮ ਅਤੇ 47 ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਰ, 10.38 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 30 ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਰ 'ਤੇ 13 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਰਕਮ 16.12 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ, ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਰਕਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਕਮ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਅਮੀਰੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਉਹ ਥਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਬੈਲੰਸ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ। ਭਾਰਤੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਿਰਭਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ, ਅਰਥਾਤ, 69/73 ਸਾਲ ਦੇ ਮਾਪੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਲੀ ਜੇ. ਸੋਰਾਬਜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਣਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਘੱਟ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ...
>
> 20. ਅਦਾਲਤ ਅਸਲੀਅਤਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗੁਣਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨ 40,000 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਚ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ 2,26,297 ਡਾਲਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ , ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਣਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਭਟਕਣਾ ਦੀ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸਲਈ, ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਣਾ ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 2,26,297 ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਬਦਲ ਕੇ ਲਗਭਗ 68 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਰਕਮ। 30. ਭਾਰਤੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਗੁਣਾ ਦੀ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ *ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ* [(2003) 6 SCC 79]।

11. ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਉਚਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ 25,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਰਕਮ ਦਾ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।"

18. ਅਸੀਂ MAC ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਐਪ. 2008 ਦੇ ਨੰਬਰ 135 ਸਿਰਲੇਖ 'ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ' 23 ਨਵੰਬਰ, 2009 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਡਾ: ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਨਾਮਕ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਦਸੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 24 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ. ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਜੀਫਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2, ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ, ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੰਟਰਨਿੰਗ ਸੀ, ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ 18,000/ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। - ਤੋਂ 20,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ।

19. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੂਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸਨੇ ਇੱਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਰਕਰ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਰੁਪਏ 3,543/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ 50% ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ, ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 1/3 ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 9,35,352/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ 11 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਨ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (2009) 6 SCALE 129 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਮਦਨੀ 18,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ 50% ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ 13 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਨੇ ਐਨ. ਮੰਜੇਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਮੈਨੇਜਰ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, (2014) 3 ਐਸਸੀਸੀ 584 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲਗਭਗ 36 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ। ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਉਹ 50% ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 6,17,500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 1,50,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਸੰਵੇਦੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਪੰਗਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ 6,17,500/- ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਭਵਿੱਖੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ 70% ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਗੁਣਕ 13 ਦੀ ਥਾਂ 16 ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪਾਹਜਤਾ ਕਾਰਨ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ 6,17,500/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 4,00,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜਤਾ ਕਾਰਨ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

21. ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੇਸ ਉਹਨਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਵੇਗੀ।

22. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2011) 1 SCC 343 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਖੱਬਾ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਅੰਗ ਲਈ 45% ਅਤੇ 25% ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਚਾਲਨ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ। ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਹਰ ਸੂਖਮਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਉਸ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ:

> “12. ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਕੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:
>
> (i) ਕੀ ਅਸਮਰਥਤਾ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਹੈ;
>
> (ii) ਜੇਕਰ ਅਸਮਰਥਤਾ ਸਥਾਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਥਾਈ ਕੁੱਲ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਅੰਸ਼ਕ ਅਪਾਹਜਤਾ;
>
> (iii) ਜੇਕਰ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅੰਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੰਗ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ।
>
> ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਅਸਲ ਸੀਮਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।
>
> 13. ਅਸਲ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਕਦਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ (ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ) . ਦੂਜਾ ਕਦਮ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ, ਪੇਸ਼ੇ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਵੀ।

ਤੀਜਾ ਕਦਮ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ (i) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ (ii) ਕੀ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਜਾਂ (iii) ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਾਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਮਾਈ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕੇ।

19. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

(i) ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ (ਜਾਂ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਈ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ), ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

(ii) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ, ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ).

(iii) ਡਾਕਟਰ ਜਿਸਨੇ ਕਿਸੇ ਜ਼ਖਮੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(iv) ਇੱਕੋ ਹੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਪੇਸ਼ੇ, ਕਿੱਤੇ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਮਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਾਠ ਤੋਂ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣਗੇ:

(i) ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ

ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਫੋਕਸ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਮਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਭਵਿੱਖ. ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੋਰਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੋਜ਼ਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ: ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕੀ ਹੋਣੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਕਤ ਕੋਰਸ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ii) ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਖਾਸ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਪਸੰਦ/ਦਿਲਚਸਪੀ, ਅਜਿਹਾ ਕਰੀਅਰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕੈਰੀਅਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੁਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ।

ਜੇਕਰ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਖੇਤਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਾਲਿੰਗ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ। ਜੇਕਰ, ਕੈਰੀਅਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(iii) ਦੇਓ ਪਟੋਡੀ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਰਕ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਗੇ।

(iv) ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਮਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਕਮਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਸਮਰਥਤਾ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕੁੱਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਐਨ. ਮੰਜੇਗੌੜਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

24. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਇਹ ਹਨ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਹਾਦਸੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਕਾਰੀ ਮਾਡਰਨ ਸਕੂਲ, ਬਾਰਾਖੰਬਾ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉੱਜਵਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵੀ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਅਪਾਹਜਤਾ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਨ. ਮੰਜੇਗੌੜਾ ਕੇਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ।

25. MACT ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੇ ਅਰੁਣ ਸੋਂਧੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (2001) ACJ 1779 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 4,08,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 40% ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ 75,000/- ਰੁਪਏ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਦਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 4,08,000/- ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

> "42. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਲੰਮੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਕੇ 60% ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਹੋਰ ਕਮਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਗਭਗ 5 ਸਾਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰੁਣ ਸੋਂਧੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, 2001 ਏਸੀਜੇ 1779 ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ 21 ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 100% ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਵਿੱਚ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 5000/- p.m. 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ 16 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10,80,000/- ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ 5000/- p.m. 'ਤੇ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ 40% ਦੀ ਅਪੰਗਤਾ, ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਨੁਕਸਾਨ 2000/- p.m. ਜਾਂ Rs.24,000/- p.a. ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜੇਕਰ 17 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁਪਏ 24,000/- x 17 = ਰੁਪਏ 4,08,000/- ਬਣਦਾ ਹੈ।

26. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 2,000/- ਰੁਪਏ ਜਾਂ 24,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, MACT ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ

ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਮਰੱਥਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵਾਂਗ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਨਹੀਂ ਭੱਜ ਸਕਦਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਰਥਾਤ 60,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। . ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇ, ਨੁਕਸਾਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ 10,80,000/- ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ 6,54,000/- ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਇਸ਼ਾਰੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾਨ ਕਰੇ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ MAMC ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(II) ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਜੋ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਚਰਚਾ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਏ) ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ:

27. ਇੱਥੇ ਫੋਕਸ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦਾ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ, ਕੌੜੀ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸਿਆਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵਰ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਤਕਲੀਫਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਕੁਆਂਟਮ ਜੰਪ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਲਈ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਵਿਚੋਲਗੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਕਈ ਗੁਣਾ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਚੋਲਗੀ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਹੈ. ਇਹ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, ਦੀਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਦਿਵਾਲੀਆ ਕੋਡ, ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਆਦਿ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਤਰੀ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜੋ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਮਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ।

28. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ (NALSA) ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਜੋਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਮੈਡੀਏਸ਼ਨ ਸੈੱਲ (MAMC) ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ/ਮੋਡਿਊਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ (SLSA) ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ (DLSAs) ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ।

29. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਮੇਟੀ (MCPC) ਹੈ ਜੋ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। MCPC ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹੀ ਤਾਲਮੇਲ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, NALSA MAMC ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ MCPC ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

30. ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖਕ 'ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ: ਰੋਕਥਾਮ, ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਪੀੜਤਾਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਮਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਧਿਆਏ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ NALSA ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। NALSA ਨੂੰ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ MAMC ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। MAMC ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਨਾਲ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੋਡ ਸੇਫਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

(ਬੀ) MACTs ਦੁਆਰਾ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕਿੰਗ ਨਿਪਟਾਰਾ:

31. MAMA/MAMC ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ MACT ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ MACT ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ADR ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

32. ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਪਰੋਕਤ ADR ਵਿਧੀਆਂ, MACTs ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ 100% ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਜਾਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90/120 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ 'ਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ MACT ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਵੀ। ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਨੂੰ MACT ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ MACT ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। MACT 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ 2003 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 843 ਵਿੱਚ 16 ਦਸੰਬਰ, 2009 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2005 ਦੇ ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ (SLP(ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 11801-11804 ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ) 13 ਮਈ, 2016 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁਕਮ:

“ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਕਤ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 4, ਜੋ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ "ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਗਰੀਡ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ" ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜੇਸ਼ ਤਿਆਗੀ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਵਿੱਚ 2003 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 843 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 16.12.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। v. ਜੈਬੀਰ ਸਿੰਘ 3 ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ R5 ਵਜੋਂ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

> “ਅਸੀਂ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ R5 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕੂਲੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਤਾਲਮੇਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨਾਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ R5 (ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਨੇ 32 ਤੋਂ 46) ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਡਰ।"

33. ਵਿਡੀਓ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 6 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਵਿੱਚ **ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼** ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 13 ਮਈ, 2016 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 12 ਦਸੰਬਰ, 2014 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੋਧੀ ਦਾਅਵੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ

ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ। ਉਕਤ ਆਰਡਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> "ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 13 ਮਈ, 2016 ਦੇ ਸਾਡੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਸਟਿਸ ਮਿੱਢਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਮਿੱਢਾ ਦੁਆਰਾ 12 ਦਸੰਬਰ, 2014 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 13 ਮਈ, 2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਮਿੱਢਾ ਨੇ 12 ਦਸੰਬਰ, 2014 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਸੋਧਿਆ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਸਟਿਸ ਮਿੱਢਾ ਦੁਆਰਾ 12 ਦਸੰਬਰ, 2014 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ।

34. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। NALSA ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(C) ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿਥਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ:

35. ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ LIC/RBI ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ/ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋ ਫਲੋਚਾਰਟ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮਾਮਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਮੋਹਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

36. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜੇਸ਼ ਤਿਆਗੀ ਬਨਾਮ ਜੈਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2003 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 842) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਜੇ.ਆਰ. ਮਿਧਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ) ਨੇ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਐਨੂਇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਸਕੀਮ (MACAD ਸਕੀਮ)। ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 7 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ 21 ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਮੈਕੇਡ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

1 ਮਈ, 2018 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 21 ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। . ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਰੇਟਿਵ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਰੇ MACTs ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ 7 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

> “1. ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਲਲਿਤ ਭਸੀਨ ਨੇ 01 ਮਈ, 2018 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਐਨੂਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਸਕੀਮ (MACAD ਸਕੀਮ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 21 ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਆਪਰੇਟਿਵ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਹਨ। 21 ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸਾਰੇ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਆਪਰੇਟਿਵ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। 2. ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਕਲਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕੂਲੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 01 ਮਈ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੜਾਅਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡਣਗੇ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਰਕਮ MACAD ਸਕੀਮ ਰਾਹੀਂ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। 3. ਸਾਰੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨੋਡਲ ਅਫ਼ਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਬੀ.ਏ. ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੋਡਲ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪਤਿਆਂ, ਫ਼ੋਨ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਈ-ਮੇਲ ਪਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨੋਡਲ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸਾਰੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ। ਹਰੇਕ ਬੈਂਕ ਦਾ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ MACAD ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਕਰੇਗਾ। ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਵੰਡ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਭੇਜੇਗਾ ਜੋ ਈ-ਮੇਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ। 4. ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਟ ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਅਥਾਰਟੀ MACAD ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਿਜੀਟਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇਵੇਗੀ। 5. 15 ਦਸੰਬਰ, 2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ 18 ਜਨਵਰੀ, 2018, 09 ਮਾਰਚ, 2018, 01 ਮਈ, 2018, 20 ਸਤੰਬਰ, 2017 ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2018. ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। 6. ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ 01 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ

ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 8. 08 ਫਰਵਰੀ, 2019 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 02:30 ਵਜੇ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚੀ। 9. ਇਹ ਅਦਾਲਤ MACAD ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਲਲਿਤ ਭਸੀਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। 10. ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ (NALSA), ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ (DSLSA), ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੌਂਸਲ (5ਵੀਂ) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਫਲੋਰ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੰ.14, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਜਮਸ਼ੇਦਜੀ ਟਾਟਾ ਰੋਡ, ਚਰਚਗੇਟ, ਮੁੰਬਈ-400020)। ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੌਂਸਲ ਇਸ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ। 11. ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੇਠ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਈ.ਬੀ.ਏ. ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

37. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਗਰੀਡ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਨਿਆਂਇਕ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

38. 7 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ MACT ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 21 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਪਰੇਟਿਵ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਨੂਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤੱਤ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ MACAD ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ. ਅਸੀਂ 21 ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪਰੇਟਿਵ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

39. ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹਾਂ:

(a) ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(b) ਸਰਕਾਰ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਕੇ MAMA ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਫਲੋ ਚਾਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(c) ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, NALSA ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਮੀਡੀਏਸ਼ਨ ਸੈੱਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ NALSA ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ MCPC ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਵੀਨਤਮ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 6 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, NALSA ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। MACAD ਸਕੀਮ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 21 ਬੈਂਕਾਂ, ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ MACAD ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਰਨਗੇ।

(d) ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(e) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਨਿਆਂਇਕ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰਾਂ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਿਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ.

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate